

Barentsin käytävän kehittämisseminaari

Yrjö Myllylä
Aluekehitys Oy

Tilaisuuteen oli kutsuttu sekä suomalaisia että venäläisiä päättäviä virkamiehiä ja poliitikkoja sekä asiantuntijoita. Tilaisuudessa oli läsnä noin 300 henkeä. Paikalla oli mm. entinen ulkoministeri ja nykyinen kansanedustaja Andrei Kozyrev, Lokakuun rautateiden pääjohtaja Anatoli Zaitsev, Murmanskin ja Lapin alueen rajavartiolaitoksen komentajat, seminaarin puheenjohtajaksi oli kutsuttu maaherra Hannele Pokka ja hänen virkaveljensä Murmanskin alueelta. Seminaarin venäläisenä isäntänä toimi Kantalahden kaupunginjohtaja Vladimir Akhramenko. Edustajat olivat myös Suomen liikenne-

19.4.1996 pidettiin Kantalahdessa ns. Barentsin käytävän kehittämisseminaari. Seminaarissa vietiin eteenpäin ns. Barentsin käytävän kehittämissuunnitelmia, joista kiireellisin on Salla-Kellosekä rajanylityspaikan virallistaminen. Kiireellisimpänä toimenpiteenä todettiin rajanylityspaikan avaaminen kansainväliselle liikenteelle. Tämä edellyttää mm. asian tuomista Suomen ja Venäjän ulkoministeritapaamisen asialistalle Suomessa kesäkuussa.

ministeriöstä, tielaitoksesta ja Brysselistä Tacis-asiantemuksen edustaja.

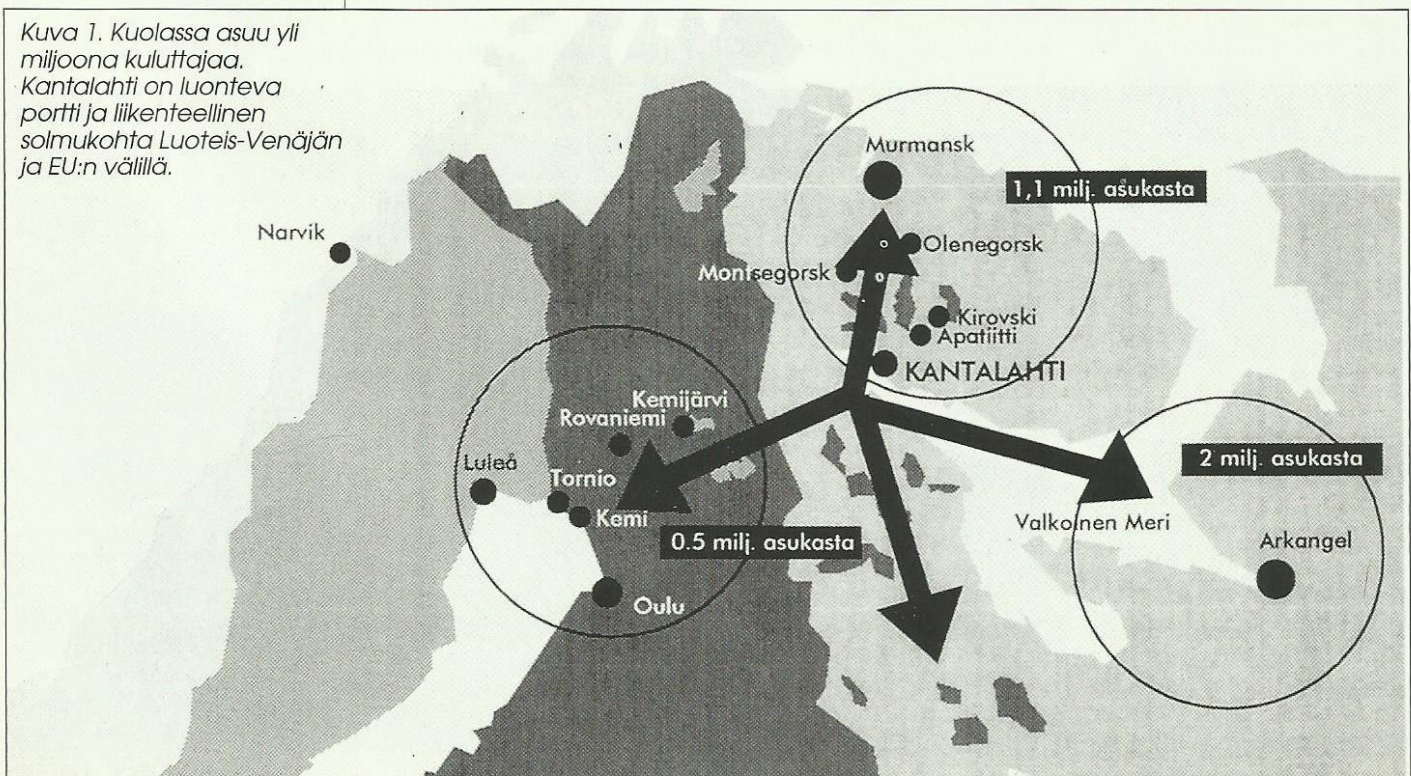
Barentsin käytävällä tarkoitetaan Kuolan ja Suo-

men Lapin välisiä yhteyksiä, joista selvästi tärkein on Sallan korkeudelta kulkeva käytävä, joka Venäjän puolella jatkuu Kantalahteen ja

edelleen Murmanskiin. Puhekielessä Barentsin käytävällä usein tarkoitetaan Sallan käytävää. Käytävän suomenpuoleinen osa kuuluu EU:n TEN-verkkoon.

Lapin tiepiirin edustaja Samuli Niska totesi vuonna 1992 Lapin tiepiirille tehdyssä tutkimuksessa vertailun po. tieyhteyden kehittämistä kolmeen muuhun Lapin ja Kuolan väliseen tieyhteyteen. Tässä tutkimuksessa todettiin Sallan reitin kehittämisen olevan hyötykustannussuhteeltaan yli kymmenkertainen. Toiseksi tärkein Ivalon korkeudelta kulkeva Raja-Joosepin yhteys oli myös kannattava kehittää, mutta hyötykustannussuhde jäi hiukan

Kuva 1. Kuolassa asuu yli miljoona kuluttajaa. Kantalahti on luonteva portti ja liikenteellinen solmukohta Luoteis-Venäjän ja EU:n välillä.



päälle ykkösen.

Seminaariväki oli yhtä mieltä Barentsin käytävään liittyvien hankkeiden tärkeydestä. Andrei Kozyrev totesi, että Barentsin käytävän kehittämiseksi on tehty jo paljon konkreettisia asioita ja nyt on Salla-Kellosekä -rajan virallistamisen vuoro. Hän mainitsi virallistamisen olevan lähellä, jos Jeltsin valitaan uudelleen presidentiksi. Kozyrev lupasi itse ajaa asiaa kansanedustajana. Kozyrev viittasi Venäjän pääministeri Tsernomyrdinin Suomen vierailuun kesäkuun alussa ja piti välttämättömänä, että Salla-Kellosekä -rajan virallistaminen on asialistalla.

Myös Lokakuun rautateiden pääjohtaja Anatoli Zaitsev piti tärkeänä Sallan käytävän hankkeiden edistämistä myös rautatien osalta. Hän vakuutti ettei tahtoa puutu Sallan radan rakentamiseksi, mutta ongelmia on kuitenkin rahoituksen puolella. Hän viittasikin kansainvälisiin rahoitusmahdollisuuksiin.

Transys Oy:n toimitusjohtaja Martti Miettinen arvioi Tacis-ohjelman mahdollisuuksia Sallan käytävän hankkeiden toteuttamisessa. Jotta kokonaisuus ylipääntään voisi onnistua tarvitsee Suomen puolella toteutettava Interreg-hanke ja Venäjän puolella toteutettava Tacis-hanke koplata yhteen. Interreg on uusi raja-alueyhteistyötä edistävä EU:n rahoitusväline. Tacis on jo periaatteessa käytössä Venäjällä ja Sallan käytävä kuuluu siihen. Miettinen to-

tesi kuitenkin todellisuuden ajaneen tässäkin tapauksessa jo Taciksen edelle: tie yhteys Kantalahdesta Suomen rajalle on viittä vaille valmis eikä Tacis ehtinyt siihen mukaan. Edessä oleviin raja-asemien investointeihin Tacis-ohjelmasta sen sijaa voi olla merkittäväkin hyötyä.

Liikenneministeriötä edustanut ylitarkastaja Kalevi Karhu totesi, suomalais-venäläisen liikennetyöryhmän antaneen 17.4.1996 työryhmälle tehtävän tutkia voitaisiinko ns. Barentsin käytävä ja Arkangelin käytävän yhdistää ja niistä perustaa uusi EU:n korridori numero 10. Samalla liikenneministeriö hahmottaa ns. pohjoisten käytävien kehittämispolitiikkaa.

Etenkin suomalaiset kokousedustajat korostivat sitä, että venäläisten tulisi kyetä selvästi ilmaisemaan Tacis-ohjelmaa varten heidän kehittämishankkeet. Mm. liikenneministeriön tekemä pohjoisten käytävien kehittämispolitiikka palvelee osaltaan myös Venäjän omia priorisointeja.

Seminaarin kanssa rinnan järjestettiin myös, ns. Valkeisen meren messut 96 tapahtuma. Messuilla oli 35 näytteilleasettajaa etupäässä Pohjois-Suomesta. Messui-



hin tutustui noin 2000 vierasta. Messut olivat jo neljännet Kantalahdessa. Tällä kertaa järjestelyt hoidettiin aikaisempaa huolellisemmin.

Messujen samanaikaisella järjestämisellä seminaarin

Kuva 3. Kansanedustaja ja entinen ulkoministeri Andrei Kozyrev näyttelyosastoon tutustumisen keskeyttivät useat toimittajat Suomesta ja Venäjältä.

Kuva 2. Vuonna 1992 yhteispohjoismaisella rahalla aloitetut tietyöt Kantalahdesta ovat edenneet ripeästi jo Suomen rajalle. 180 km:n tie on linjattu uudelleen ja päällystetty Kantalahdesta Alakurttiin saakka 100 km:n matkalla. Loppuosa tulee valmiiksi tämän vuoden aikana.





Kuva 4. Barentsin käytävän kehittämisseminaarin puheenjohtajaksi oli kutsuttu Lapin läänin maaherra Hannele Pokka (keskellä) ja hänen virkaveljensä Murmanskista. Puheenvuoroa käyttämässä Kantalahden kaupunginjohtaja Vladimir Akhramenko.

kanssa oli tarkoitus osoittaa seminaarissa mukana olleille päättäjille, kuinka tärkeä Sallan käytävä on yrittäjille, Kuolan alueen teollisuuden ja ydinvoimalan uusimiselle, ympäristökatastrofien välttämiseksi sekä Kuolan ja Pohjois-Suomen taloudelliselle hyvinvoinnille. Seminaarissa luotiin myös visio Luoteis-Venäjän toistaiseksi hyödyntämättä luonnonvarojen, kuten öljyn ja kaasun mahdollisuudesta ja merkityksestä mm. EU:lle.

Messut osoittautuivat menestykseksi jo pelkästään messupäivinä tehtyjen yhteensä lähes 2 miljoonan markan kauppohen perusteella. Onhan Kuolan alueella jo itsessään yli miljoona asukasta. Mm. Lokakuun rautatiet Pietarista osti kalustoonsa suomalaista vedenkäsittelytekniikkaa. Murmansiin myytiin vettä ja kaljaa sekä elintarvikkeita Sisustustarvike- ja rakennusprojektikaupassa tehtiin esisopimuksia mm. ydinvoimalan yhteyteen avattavaan vähittäiskauppaan liittyen.

Seminaarin järjestäjänä toimi Lapin yliopiston Muotoilu ja yrityspalvelu. Se-

minaaria tukivat taloudellisesti osanottajien lisäksi myös Lapin lääninhallitus, Kemi-Tornio alueen kehittämisskeskus sekä Koillis-Lapin kuntayhtymä. Messujen osalta tukea tuli yrittäjien lisäksi KTM:n Lapin piiriltä.

Tällä kertaa näiden tapahtumien juridinen järjestelysopimus tehtiin Kantalahden perustetun pienten ja keskisuuren yritysten kehittämiskeskuksen MFK:n kanssa, jossa työstä vastasi Aleksander Konjuhov ja Ilja V. Minin. Suomen puolelta järjestelyvastuun kantoi Lapin yliopiston Muotoilu ja yrityspalveluyksikön projektissa työskennellyt Yrjö Myllylä. Ensi vuonna järjestettäneen kaupalliset messut sekä teollisuuden alihankintaa käsittelevä seminaari Apatiitissa Kantalahdesta 100 km pohjoiseen. ■

Kuva 5. Muun muassa Huittisten Lihapojat Oy:n toimitusjohtaja oli tutustumassa Luoteis-Venäjän elintarvikemarkkinoihin Valkoisen Meren messuille.

